

Verkenning Zonnepark Oosterweilanden.

Op woensdag 21 juli '21 zijn een aantal KNNV-leden wezen kijken op het Zonnepark.

Dit naar aanleiding van een vraag van wethouder Martha van Abbema of het ecologische beheer van het park al resultaat heeft, en wat daar eventueel wat aan verbeterd kan worden.

De deelnemers: Geert Euverman, Bram Jongsma, Frank van der Meer, Gerrit Schepers en Herman Stevens.

We werden ontvangen en begeleid door Herman Zwerink, de beheerder van het park. Hij gaf een uitleg over de opzet en de exploitatie, en wat er na de ingebruikneming nog aan de inrichting was aangepast. Twee zaken sprongen eruit: er is een afvoerstelsel aangelegd voor de afvoer van overtollig water, een zeer noodzakelijk iets: daarvoor stond het af en toe kniehoog. Een tweede aanpassing was de ophoging van het stelsel van beheerpaden, met materiaal van buitenaf. Verder had hij een begrazingsplan gemaakt voor de schapen die hier grazen, om te zorgen voor een meer gelijkmatige beweiding.

Voor de beantwoording van de vragen is één bezoek natuurlijk niet afdoende, we zien dit dan ook als een eerste kennismaking. Voor een goed overzicht zou je er een heel jaar voor moeten uittrekken. We hebben eigenlijk alleen maar een indruk kunnen krijgen van de vegetatie. Door bewolking en een wat lage temperatuur waren er bijvoorbeeld vrijwel geen vlinders actief. Pas aan het eind van het bezoek kwam de zon er goed door. Wij waren toen al buiten de afrastering, om de begroeiing daar te bekijken. Die bloeide volop, wat meteen voor meer leven in de brouwerij zorgde.

Voor die vegetatie zijn de opgehoogde paden het meest interessant, samen met de aangrenzende zonbeschenen 'driehoeken' buiten de panelen. Er staat een bonte mengeling aan soorten. Hierbij een aantal welke nog afkomstig zijn uit het gebruikte mengsel voor het bedrijvenpark, met bijvoorbeeld Cichorei. Maar ook veel Hertshoornweegbree, een soort die we vooral vlak langs het asfalt van in de winter gepekeldde wegen zien. Er groeien een aantal klaversoorten: Witte – Rol – en Rupsklaver, pioniers op dergelijke kale bodems. Bij deze lage soorten viel ook fraai bloeiende Brunel op.

We zagen veel composieten, vooral geelbloeiende: Biggenkruid, Vertakte leeuwentand, Klein streepzaad. Maar ook Margriet, zij het uitgebloeid of als jonge plant, klaar voor het volgende seizoen. Op één plek stond een plukje Tijn en Grasklokje, een combinatie waarvan je graag zou willen dat deze hier een grote plaats gaat innemen, het zijn soorten van zeer kleurrijke vegetaties van begraasde schrale bodems.

Ruderaal soorten kwamen er ook nog voor, maar niet in grote massa's, een hoopvol gegeven. Opvallend hierbij waren Akkerdistel, Speerdistel, Echte- en Reukloze kamille. Al met al veel verschillende bloeiende soorten, wat garant staat voor eveneens een grote variatie aan bezoekers onder de insecten.

Heel anders is de vegetatie tussen en vooral onder de panelen. Engels raaigras is hier, als overblijfsel uit het landbouwverleden, nog aspectbepalend. Hier en daar nog een storingsoort als Ridderzuring, maar niet overheersend. Tussen en onder de panelen wel her en der plukken Grote brandnetel. Overigens liet Herman Zwerink uit eigen waarneming weten, dat deze grasmat toch al een stuk schraler was geworden. Dit viel hem vooral in het voorjaar op, door massale bloei van Paardenbloemen.

Er is ten slotte ook nog even gekeken naar de omringende ruigtevegetatie buiten het raster. Pal aan het raster is een Meidoornhaag aangeplant. Aangrenzend een hoog opgaande vegetatie van voornamelijk ruderales inheemse soorten, aangevuld met soorten uit het voor het park gebruikte kruidenmengsel. Sommige soorten zijn dominant, dit gaat hier plaatselijk op voor hoog opschietend Jacobskruid. De afwisseling van verschillende composieten maar ook schermbloemigen lieten bij de net doorbrekende zon meteen een hele variatie aan insecten zien. Hier is nu verder niet secuur meer naar gekeken, maar het geeft wel het perspectief van deze omranding aan.

Als al opgemerkt, was er weinig waar te nemen aan de fauna. Mooi waren wel de Hazen, die zich zeer op hun gemak voelden tussen de panelen. Van half mei is er een waarneming van twee Patrijzen binnen het raster, vanaf de oostkant gefilmd. Voor boedvogels was dit bezoek al te laat in het seizoen. We zagen nog wel een juveniele Gele kwikstaart, deze soort is hier van buitenaf vaker gezien, waarschijnlijk broeden hier meerdere paren. En opvallend was verder een Holenduif in één van de insectenhôtels.

Gezien de variatie op delen buiten de panelen lijkt het zinvol om een komend jaar te gaan kijken naar wat er vroeger in het jaar groeit en vooral bloeit. Dit geeft ook de mogelijkheid de variatie in fauna in te schatten. Zeker de insecten zijn immers zeer van gebonden aan bepaalde soorten.

Voor de fauna zou een complete broedvogelinventarisatie mooi wezen. Verder zijn dagvlinders, sprinkhanen en krekels, en de groep bijen en wespen zeer de moeite waard te monitoren, om een oordeel over de waarde van het park te kunnen geven. Daarbij zou

dan niet het raster de begrenzing moeten wezen, maar ook de omringende ruigte meegenomen moeten worden.

Er werd ter plekke al wel even nagedacht over eventuele beheermaatregelen.

Een heel voor de hand liggende is, de aanpassing van de op zich luxe uitgevoerde insectenhôtels. Maar zowel de inrichting als de plaatsing (op het zuiden!) kan zeer veel beter.

Het schrale aanzien van de paden, met nu nog overal plekken kale bodem, zou zo moeten blijven. Een aanvullend beheer van maaien en afvoeren zal hier zeer aan bijdragen. Deze open plekken zijn van cruciaal belang voor een hele reeks gravende bijen, wespen en mieren.

De omlijsting van het park met door het seizoen heen veel bloeiende planten is een heel waardevolle aanvulling als foerageergelegenheid voor insecten. Verder als biotoop voor verschillende vogelsoorten: voor dekking en foerageermogelijkheid in de winter, en als broedgelegenheid. Voor die dekking zouden ook aan elke kant van het park jaarlijks delen ongemaaid moeten blijven. Dit komt niet alleen de wintervogels ten goede, maar zorgt ook voor de overleving van allerlei organismen die hierin overwinteren, als ei, rups, cocon of volwassen beest.

Om het verschrallen van vooral de grasmat tussen de panelen te versnellen, zou ook hier een maaibeheer heel goed wezen. Herman Zwerink legde echter uit, dat heel vaak de inzet van machines tot schade leidt. De ruimte om te manoeuvreren tussen de panelen is daarvoor te krap. Maar het zou ook zeer helpen wanneer de mest van de schapen afgevoerd zou worden. Immers, de opgenomen voedingsstoffen blijven nu binnen het park. Dat is vooral goed af te zien aan de groepen Grote brandnetel, die hier en daar manshoog zijn. Zodanig dat ze regelmatig gemaaid moeten worden om beschaduwing van de panelen te voorkomen. Het lijkt de moeite waard om bij de ingangen een plek te maken waar de schapen kunnen overnachten. Daar kan dan de mest regelmatig afgevoerd worden. Het is extra werk, maar zal de gewenste verschraling zeer versnellen.

Waarschijnlijk is het park ook nu al een zeer geschikt leefgebied voor kleine knaagdieren. Een mooie aanvulling voor de vogelwereld kan dan ook het plaatsen van een Torenvalk- en Steenuilenkast wezen. Het groepje zware eiken net buiten het park is daarvoor een ideale plek.

Voor de KNNV, Geert Euverman, 29 jul. 21

De luchtfoto en de Gele kwikstaart zijn van Gerrit Schepers, de Hazen in het gras en de brandnetels van Herman Stevens.